

## โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

### 1. ความเป็นมาของโครงการ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ทรงเสด็จมาเยี่ยมราษฎร บ้านหัวป่าเขียว ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ในวันที่ 13 กันยายน 2543 ได้ทรงทราบถึงความยากจนของราษฎรจังหวัดพัทลุง จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้หาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างโดยยึดหลักเกณฑ์เดียวกันกับโครงการฟาร์มตัวอย่างจังหวัดนราธิวาสซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงสมัยนั้น นายไพศาล แก้วผสม หาสถานที่ได้ที่สาธารณชนประโยชน์ทุ่งครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 254 ไร่ 3 งาน 12 ตารางวา โดยประชาชนผู้จับจองที่ดินเดิมได้บริจาคที่ให้รวมกว้างประมาณ 1,000 เมตรยาวประมาณ 4,200 เมตรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวจากทิศตะวันตกเฉียงไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หัวแปลงมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 10.145 เมตรสูงกว่าท้ายแปลง 5.276 เมตร

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดพัทลุงได้เริ่มการดำเนินการก่อสร้างฟาร์ม เมื่อเดือนกรกฎาคม 2545 เสร็จการก่อสร้างเข้าทำการเกษตรเมื่อเดือน ธันวาคม 2544

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ได้ทรงเสด็จมาเยือนฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดพัทลุง 2 ครั้ง คือ  
ครั้งแรก เมื่อเดือน กันยายน 2546  
ครั้งที่สอง เมื่อเดือน ตุลาคม 2548

### 2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ได้เข้าร่วมดำเนินการใน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด และกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

### 3. วัตถุประสงค์

#### 3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

1. เพื่อจ้างแรงงานในท้องถิ่นให้ราษฎรมีรายได้จากการปฏิบัติงานและฝึกอาชีพในฟาร์มสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
2. เป็นแหล่งผลิตอาหารและขยายผลสู่การค้าโดยไม่เน้นผลกำไรให้ราษฎรพึ่งตนเองได้
3. เป็นสถานที่เรียนรู้แก่ประชาชนในพื้นที่โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by doing) โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นให้มากที่สุด
4. อนุรักษ์สภาพป่าไม้ในพื้นที่ให้คงความอุดมสมบูรณ์และพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป

#### 3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

1. เป็นแหล่งจ้างแรงงานสำหรับเกษตรกรในพื้นที่
2. เป็นแหล่งเรียนรู้และปฏิบัติงานการเกษตร
3. เป็นแหล่งอาหารของจังหวัดพัทลุง

#### 4. พื้นที่เป้าหมาย

##### 4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

หมู่ที่ 1, 8, 10 บ้านครองชีพตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

##### 4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

หมู่ที่ 1, 8, 10 บ้านครองชีพตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

#### 5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

##### 5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ สำนักพระราชวัง

##### 5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

5.2.1 หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

#### 6. งบประมาณที่ได้รับ

##### 6.1 งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปี 2560 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 100,000 บาท

##### 6.2 งบอื่นๆ (ระบุ)

-

#### 7. ผลการดำเนินงาน

##### 7.1. กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

-

##### 7.2 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

###### 7.2.1 แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

- พัฒนาการเพาะเห็ด ให้มีคุณภาพดีขึ้น จำนวน 2 โรงเรือน

###### ผลผลิตก้อนเชื้อเห็ด

###### ตารางที่ 1 ผลผลิตก้อนเชื้อเห็ด (ก้อน)

รายการ เห็ด	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม
นางฟ้า	500	-	379	440	360	410	680	560	898	480	1380	1140	8,027
แครง	250	-	-	650	-	400	400	600	-	-	100	715	3,115

หุหนุ	900	-	-	-	290	54	-	-	-	240	70		1,554
ยานางิ	-	640	105	-	800	-	-	-	800	160			2,505
เป้าฮื้อ	-	-	1,136	-	-	-	-	-	450	-			1,586
ซอนด้า	-	-	80	-	-	-	640	-	440	240			1,400
ฮังการี	-	-	500	180	580	400	460	275	1,100	-		560	4,055
นางนวล	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-			100
เห็ดหอม	-	-	-	640	-	-	-	-	-	-			640

## เก็บผลผลิตเห็ด

## ตารางที่ 2 น้ำหนักดอกเห็ด (กิโลกรัม)

รายการเห็ด	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	รวม
นางฟ้า	500	160	45.3	11	36.5	24	37.4	49.8	110	47.7	911.70
ฮังการี	25	19.1	12.4	33.2	31.8	43.4	57.5	59.5	46.5	76.3	404.70
นางนวล	-	2	2.9	8.2	5.9	4.1	2.6	0.5	-	-	26.2
ซอนด้า	-	3	3	2.4	5.9	26.4	36.5	28.4	18	10.1	133.70
ยานางิ	-	4.6	5.1	3.6	8.98	4.6	10.7	14.3	5.25	15.9	73.03
แครง	250	-	-	-	11.6	0.2	-	21.4	-	-	283.2
เป้าฮื้อ	-	10.3	3.25	1.15	25.1	22.81	35.3	16.7	10.6	6.7	131.91
หุหนุ	900	2.1	-	2.5	29.6	7.5	2.7	-	-	-	944.4

ศึกษาทดสอบการผลิตเห็ดแครงให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นโดยใช้วัสดุเพาะตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

สูตรที่ 1 ขี้เลื่อยยางพารา : ข้าวโพดปน : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว

100 : 20 : 10 : 5 : 1

สูตรที่ 2 ขี้เลื่อยยางพารา : รำละเอียด : ปูนขาว : ดิเกลือ

100 : 8 : 1 : 2

## วิธีทำ

นำขี้เลื่อย ข้าวโพดปน ข้าวฟ่าง รำละเอียด ปูนขาว มาผสมให้เข้ากัน นำน้ำมารดบนส่วนผสมที่กองไว้ กวนกลับไปกลับมาค่อยๆ รดน้ำจนชุ่มอย่าให้เปียก แล้วนำส่วนผสมมาใส่ถุงประมาณ 3 - 4 ซีด/ 1 ก้อน เสร็จแล้วตีด้วยขวดจนแน่นใส่คอกพลาสติกพับปากถุงลง ใส่จุก เมื่อได้ก้อนแล้วก็นำไปใส่ตู้หนึ่งด้วยอุณหภูมิ 100°C ประมาณ 3 ชม. แล้วเปิดฝาทิ้งไว้ให้เย็น เอาเชื้อข้าวฟ่างเห็ดแครงมาเชื้อใส่ก้อนเห็ด โดยเปิดจุกออกเทเชื้อลงไปประมาณ 15 - 20 เม็ด แล้วเขย่าให้เชื้อลงในคอ ปิดปากขวดด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ตัดเป็น

สีเหลืองมัดด้วยยางวง นำก้อนมาบ่มโดยคลุมด้วยพลาสติกสีดำประมาณ 10 – 15 วัน เชื้อจะเดินเต็มก้อน พร้อมนำไปเปิดดอกในโรงเรือน

การเปิดดอก : คือเอากระดาษที่ปิดปากถุงก้อนเชื้อเห็ดออก ถอดคอ พับปากถุงกลับเหมือนเดิม รัดปากถุงด้วยยางวงให้แน่น ใช้มีดจุ่มแอลกอฮอล์แล้วกรีดข้างถุงในแถวเฉียงทั้ง 4 ด้าน นำก้อนไปวางในโรงเรือน รดน้ำโรงเรือน โดยรดที่พื้นด้านข้างฝา บนหลังคาประมาณ 5 – 7 วัน ดอกเห็ดก็เริ่มออกตามรอยที่กรีด

ผลผลิตเห็ดแครง (กรัม/ถุง) ที่เพาะในอาหารสูตรต่างกัน

สูตรอาหาร	ระยะในการเจริญเต็มก้อน (วัน)	ผลผลิตน้ำหนักเห็ดสด (กรัม)
สูตรที่ 1	14-15	37.25
สูตรที่ 2	15-16	35.25

หมายเหตุ ผลผลิตน้อยเนื่องจากความชื้นไม่เพียงพอ อากาศร้อน

- แปลงเรียนรู้การปลูกหม่อนกินผล จำนวน 0.5 ไร่

ปฏิบัติดูแลรักษา

- แปลงเรียนรู้การปลูกพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน จำนวน 0.5 ไร่

ดำเนินการปลูก จำนวน 40 ค้าง 80 ต้น พร้อมปฏิบัติดูแลรักษา

#### 7.2.2 การฝึกอบรม

- ฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร “การผลิตพืชเศรษฐกิจ (การเพาะเห็ด)” วันที่ 15 ธันวาคม 2559 ณ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 46 ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น จำนวน 46 ราย

#### 7.2.3 การเป็นวิทยากร

-

#### 7.2.4 การผลิตสื่อ/สไลด์ทัศนูปกรณ์

-

#### 7.2.5 การจัดนิทรรศการ

-

#### 7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

#### 7.4 การประสานงาน ติดตามและรายงาน

- ติดตามผลการดำเนินงานพร้อมให้คำแนะนำดูแลรักษา

## 8. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

### 8.1 กิจกรรมการเพาะเห็ด

เกษตรกรที่เป็นเครือข่ายการเพาะเห็ด และเกษตรกรที่มาศึกษาดูงานได้รับความรู้ ความชำนาญ และมีทักษะเรื่องการเพาะเห็ดในโรงเรือน และสามารถนำไปปฏิบัติได้

### 8.2 กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

## 9. ปัญหา/อุปสรรค

- น้ำท่วมหนักทำให้ต้นพริกไทยได้รับความเสียหาย

## 10. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ



